

VALLDOREIX

La Iglesia Parroquial de Valldoreix està situada en un puix que formen las montanyas que separan á Barcelona del Plá del Vallés, á una mitja hora escassa d' Sant Cugat.

Apar d' origen bisanti y d' aquest estil es la sencilla porta d' entrada; la environa 'l cementir, donanthi cert caràcter agradable relativament al lloch. L' interior es una barreja de tots los estils ó gustos arquitectònichs que han predominat en nostra terra, desde 'l mústich bisanti, fins al degenerat barroch. La nau apar gòtica.

La primera capella lateral de la ma dreta es del mateix estil, quina bonica volta recorda la bella arquitectura de la Llotja de Saragossa. Conté aqueixa capella un cuadro de *La Cena* de regular composició.

La segona capella res té de particular, y la tercera no altre cosa té digna d' esmentarse á no ser lo bon gust de la galana arquitectura del sigle XVI. que contrasta ab los dos altars.

De las duas capellas laterals de l' esquerra, mereix un detingut estudi per la bonesra de sas pinturas la primera; los trajes de las figuras demostran que pertanyen als temps de Felip II. Sobre tot se recomanan, per la bellesa, vigor y varietat del colorit, essent molt regular lo dibuix.

La pica es ben igual als capitells del monastir de San Cugat y esta colocada damunt d' una columneta sostinguda per una petita base.

L' altar major es lo mes desgraciat que hage fet concebre lo mal gust barroch y per desgracia es lo mes estimat de la iglesia, per esser tot ell daurat, inclús las dolentas figuras que mes que á devoció excitán á riurer, tan per sas formas com per llur expressió. Essent aixó una mostra del mal gust que per molt temps s' ha deixat sentir ple de anacronismes y adefessis en nostres monuments y mol especialment en Valldoreix.

Aquestas son las notas que hem cregut convenient donar al llegidor, fentli á la vegada las cosideracions oportunas respecte al grabat que avuy doném á la llum.

Moltas son las bellesas, com molts son també los adefessis, que existeixen en nostra terra, y per aixó los mostrám á la pú-

blica atenció retrahient sos merits y defectes.

Aixís s' ilustra al poble, fenthi veurer lo que tenim d' estimar y lo que debem separar de nosaltres.

Ab l' estudi atent del passat podrém estar preparats para engolfarnos en lo previndre; ja ho diu un adagi de la nostra terra «la experiencia es la mare de la ciencia.»

Després d' una excursió subterrània

Al respectable senyor don Vicents Plantada y Fonolleda, vallesà de cor, catalanista exemplar.

En Norbert Font y Sagué, un de tantíssims joves com per sort hi han entussiasas de las cosas de nostra pàtria Catalunya, va dirme que 's disposaba á visitar las renomnadas covas de Moncada. Ferme éll aytal innovació y venirme com una forta friansa per acompanyarlo va ser tot una cosa.

¿Quin mòvil teníam pera verificar aquesta excursió per sota terra, calificada per molts de perillosa, tal com nosaltres volíam portala á terme? Per lo que á mi toca, simplement la curiositat y 'l desitj d' aprendre alguna cosa pertocant á nostra terra, al costat de mon company; que per lo que á éll se refereix, era ja un ideal científich ben refermat, lo que una vegada mes feya endinzarlo cap al fons del terrer català.

En efecte, si molts y molts importants son los travalls que 'n Font y Sagué porta fets destinats á reivindicar la personalitat moral (que apart d' tot aixó, li fa ocupar un lloch preminent entre sos companys de carrera), y política de nostra Pàtria, sa extraordinaria aplicació lo mena també cap á un orde totalment diferent de estudis—á que molts no han pogut arribar—obtenintli hermosos horitzons, que arrancant de dins las entranyas de la terra s' enlayran al món infinit de la ciencia. Una branca d' ella, es lo coneixement de covas y corrents d' ayguas subterrànias, á la que ha vingut á donar gran impuls á Catalunya, lo sabi extranjer M. Martel que subvencionat per l' Estat francés (l' Estat espanyol creu mes convenient subvencionar carreras de ca-